

SUBJECT: SANSKRIT, SEM-II, (GENERAL, SEC-C, Unit-II

TOPIC: SHORT QUESTIONS ANSWERS ON PAÑCATANTRA & HITOPADEŚAH

लघुत्तरीयाः प्रश्नाः - पञ्चतन्त्रम्, हितोपदेशः

PREPARED BY: CHAITALI KANJILAL, DEPT. OF SANS., RAMSADAY COLLEGE

1) पञ्चतन्त्रमिति गल्पग्रन्थस्य रचयिता कः भवति?

1) पञ्चतन्त्रमिति गल्पग्रन्थस्य रचयिता भवति पण्डितः
विष्णुशर्मा।

['पञ्चतन्त्रे' शब्दे गल्पग्रन्थस्य रचयिता इत्यत्र पण्डितः विष्णुशर्मा]

2) पञ्चतन्त्रमिति नामकरणं कथं जातम्?

1) पञ्चाभिः तन्त्रैः विरचितम् इति पञ्चतन्त्रम्।

['पञ्चतन्त्रे' उक्ते (= अष्टौ) अष्टौ तन्त्रे रचयितवान् पण्डितः]

3) कानि च पञ्चतन्त्राणि?

1) पञ्चतन्त्राणि यथा -

मित्रभेद- मित्रप्राप्ति- काकोलूकीय- लब्धप्रणाश- अपरीक्षितकाम-
- अति

['पञ्चतन्त्रे' पञ्चतन्त्रे उक्ते इत्यत्र - मित्रभेद, मित्रप्राप्ति, लब्धप्रणाश,
अपरीक्षितकाम]

4) पञ्चतन्त्रे कति गल्पानि सन्ति?

1) पञ्चतन्त्रे चतुःसप्ततिः गल्पानि सन्ति । (74 संख्यकानि)

['पञ्चतन्त्रे' कुशाग्र (74) हि गल्पानि अष्टौ] (98 चाऽप्यत्र)

5) हितोपदेशस्य रचयिता कः ज्ञासीत्? अस्य उत्सः
कः भवति?

1) हितोपदेशस्य रचयिता महाकविः नारदगणेशशर्मा,
अस्य गल्पग्रन्थस्य उत्सः भवति - पञ्चतन्त्रम्।

['हितोपदेशे' शब्दे रचयिता इत्यत्र नारदगणेशशर्मा,
शब्दे गल्पग्रन्थस्य उत्सः इत्यत्र - पञ्चतन्त्रम् इति उक्तम्]

6) हितोपदेशे कति विभागाः सन्ति? के च ते?

1) हितोपदेशे चत्वारः विभागाः सन्ति। ते यथा -

मित्र मित्रलाभ- सुहृदभेद- विग्रह- सन्धिश्च।
['हितोपदेशे' चत्वारः विभाग आष्टौ, यथा - मित्रलाभ, सुहृदभेद, विग्रह, सन्धि]